

KOMISIJAS REGULA (EK) Nr. 460/2009

(2009. gada 4. jūnijs),

ar kuru attiecībā uz Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) 16. interpretāciju groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 19. jūlija Regulu (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1126/2008⁽²⁾ tika pieņemti vairāki starptautiski standarti un to interpretācijas, kas bija spēkā 2008. gada 15. oktobrī.
- (2) Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komiteja (SFPIK) 2008. gada 3. jūlijā publicēja SFPIK 16. interpretāciju *Neto ieguldījuma apdrošināšana ārvalstu darījumos*, turpmāk "SFPIK 16". SFPIK 16 ir interpretācija, kurā sniegts skaidrojums, kā piemērot 21. un 39. starptautiskā grāmatvedības standarta (SGS) prasības gadījumos, kad uzņēmums ierobežo ārvalstu valūtas risku, ko rada tā neto ieguldījumi ārvalstu operācijās.
- (3) Apspriešanās ar Eiropas Finanšu pārskatu padomdevējas grupas (EFRAG) tehnisko ekspertu grupu (TEG) apstiprina, ka SFPIK 16. interpretācija atbilst Regulas (EK) Nr. 1606/2002 3. panta 2. punktā izklāstītajiem pieņemšanas tehniskajiem kritērijiem. Saskaņā ar Komisijas 2006. gada 14. jūlija Lēmumu 2006/505/EK, ar ko

izveido Grāmatvedības standartu pārskata grupu, lai konsultētu Komisiju par Eiropas Finanšu pārskatu padomdevējas grupas (EFRAG) atzinumu objektivitāti un neitralitāti⁽³⁾, Grāmatvedības standartu pārskata grupa izskatīja EFRAG atzinumu par apstiprināšanu un Komisijai ziņoja, ka tas ir līdzsvarots un objektīvs.

(4) Tāpēc attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 1126/2008.

(5) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Grāmatvedību regulējošās komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (EK) Nr. 1126/2008 pielikumā iekļauj Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) 16. interpretāciju *Neto ieguldījuma apdrošināšana ārvalstu darījumos*, kuras teksts pievienots šīs regulas pielikumā.

2. pants

Uzņēmums piemēro SFPIK 16. interpretāciju, kas iekļauta šīs regulas pielikumā, vēlākais no dienas, kurā sākas tā pirmais finanšu gads pēc 2009. gada 30. jūnija.

3. pants

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2009. gada 4. jūnijā

Komisijas vārdā —
Komisijas loceklis
Charlie McCREEVY

⁽¹⁾ OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 320, 29.11.2008., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 199, 21.7.2006., 33. lpp.

PIELIKUMS

STARPTAUTISKIE GRĀMATVEDĪBAS STANDARTI

SFPIK 16. interpretācija	SFPIK 16. interpretācija <i>Neto ieguldījuma apdrošināšana ārvalstu darījumos</i>
--------------------------	---

SFPIK 16. INTERPRETĀCIJA***Neto ieguldījuma ārvalstu darbībā nodrošināšana*****ATSAUCES**

- 8. SGS Grāmatvedības politika, grāmatvedības aplēšu izmaiņas un kļūdas
- 21. SGS Ārvalstu valūtas kursu izmaiņu ietekme
- 39. SGS Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana

PAPILDU INFORMĀCIJA

- 1 Daudziem pārskatu iesniedzējiem uzņēmumiem ir ieguldījumi ārvalstu darbībās (kā noteikts 21. SGS 8. punktā). Šādas darbības ārvalstīs var būt meitasuzņēmumi, asociētie uzņēmumi, kopuzņēmumi vai filiāles. 21. SGS nosaka, ka uzņēmumam ir jānosaka katras savas ārvalstu darbības funkcionālā valūta kā attiecīgās darbības primārās saimnieciskās vides valūta. Ārvalstu darbības rezultātus un finansiālo stāvokli pārrēķinot uzrādīšanas valūtā, uzņēmumam ir jāatzīst ārvalstu valūtas atšķirības citos iespējamajos ienākumos, līdz tas izbeidz darbību ārvalstīs.
- 2 Tāda ārvalstu valūtas riska ierobežošanas uzskaitē, kurš izriet no ieguldījuma darbībās ārvalstīs, ir piemērojama tikai tad, ja attiecīgās ārvalstu darbības neto aktīvi ir iekļauti finanšu pārskatos⁽¹⁾. Pret ārvalstu valūtas risku apdrošinātais postenis, kas saistīts ar neto ieguldījumu ārvalstu darbībās, var būt neto aktīvu summa, kas ir vienāda ar ārvalstu darbības neto aktīvu uzskaites vērtību vai mazāka par to.
- 3 39. SGS paredz attiecināmā pret risku nodrošinātā posteņa un attiecināmo riska ierobežošanas instrumentu noteikšanu riska ierobežošanas uzskaites mērķiem. Ja pastāv noteikta ierobežošanas attiecība, tad neto ieguldījuma riska ierobežošanas gadījumā guvumu vai zaudējumus no riska ierobežošanas instrumenta, kas ir noteikts kā efektīva neto ieguldījuma riska ierobežošana, atzīst citos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, un iekļauj ārvalstu valūtas atšķirībās, kas rodas, veicot ārvalstu darbības rezultātu un finanšu stāvokļa pārrēķinu.
- 4 Uzņēmumam, kas ārvalstīs veic daudzas darbības, var rasties vairāki ārvalstu valūtas riski. Šajā interpretācijā ir sniegti norādījumi par to ārvalstu valūtas risku identificēšanu, kas klasificējami kā ierobežots risks, nodrošinot pret risku neto ieguldījumus ārvalstu darbībā.
- 5 39. SGS ļauj uzņēmumam noteikt atvasinātu vai neatvasinātu finanšu instrumentu (vai atvasinātu un neatvasinātu finanšu instrumentu apvienojumu) kā riska ierobežošanas instrumentu pret ārvalstu valūtas risku. Šajā interpretācijā ir sniegti norādījumi par to, kas koncernā var būt to riska ierobežošanas instrumentu turētājs, kuri ir neto ieguldījumu ārvalstu darbībās riska ierobežotāji, lai tiem varētu piemērot riska ierobežošanas uzskaiti.
- 6 21. SGS un 39. SGS paredz, ka uzkrātās summas, kas atzītas citos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kuri attiecas gan uz ārvalstu valūtas atšķirībām, kas izriet no ārvalstu darbības rezultātu un finanšu stāvokļa pārrēķina, gan uz guvumu vai zaudējumiem no riska ierobežošanas instrumenta, kas atzīts par efektīvu neto ieguldījumu riska ierobežotāju, ir jāpārklasificē no pašu kapitāla uz peļņu vai zaudējumiem (kā pārklasificēšanas korekciju), ja mātesuzņēmums izbeidz darbību ārvalstīs. Šajā interpretācijā ir sniegti norādījumi, kā uzņēmumam jānosaka summas, kas pārklasificējamās no pašu kapitāla uz peļņu vai zaudējumiem gan attiecībā uz riska ierobežošanas instrumentu, gan attiecībā uz posteni, kas nodrošināts pret risku.

DARBĪBAS JOMA

- 7 Šī interpretācija attiecas uz uzņēmumiem, kas ierobežo ārvalstu valūtas risku, kurš izriet no ieguldījumiem ārvalstu darbībās, un vēlas ievērot riska ierobežošanas uzskaites kritērijus atbilstoši 39. SGS. Ērtības labad šajā interpretācijā šāds uzņēmums tiek dēvēts par mātesuzņēmumu un finanšu pārskati, kuros ir iekļauti ārvalstīs veiktās darbības neto aktīvi, tiek dēvēti par konsolidētiem finanšu pārskatiem. Visas atsauces uz mātesuzņēmumu ir vienlīdz attiecināmas uz uzņēmumu, kam ir neto ieguldījumi ārvalstu darbībā, kura ir kopuzņēmums, asociētais uzņēmums vai filiāle.
- 8 Šī interpretācija attiecas tikai uz neto ieguldījumu ārvalstu darbībās riska ierobežošanu; tā nav pēc analogijas piemērojama cita veida riska ierobežošanas uzskaitē.

⁽¹⁾ Tas attiecas uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, finanšu pārskatiem, kuros ieguldījumi uzskaitīti, izmantojot pašu kapitāla metodi, finanšu pārskatiem, kuros kopuzņēmumu dalībnieku intereses kopuzņēmumos ir konsolidētas proporcionāli (atbilstoši izmaiņām, kas ierosinātas 9. standartu projektā (ED) *Joint Arrangements*, kuru Starptautisko grāmatvedības standartu padome publicējusi 2007. gada septembrī), un finanšu pārskatiem, kas ietver filiāli.

JAUTĀJUMI

- 9 Ieguldījumus ārvalstu darbībās var tieši turēt mātesuzņēmums vai netieši tā meitasuzņēmums vai meitasuzņēmumi. Šajā interpretācijā ir iztirzāti šādi jautājumi:
- a) *ierobežotā riska veids un tā pret risku nodrošinātā posteņa summa, kuriem var noteikt riska ierobežošanas attiecību:*
 - i) mātesuzņēmums kā ierobežoto risku var noteikt vai nu tikai ārvalstu valūtas atšķirības, kas izriet no starpības starp mātesuzņēmuma funkcionālajām valūtām un tā darbībām ārvalstīs, vai arī tas kā ierobežoto risku var noteikt arī ārvalstu valūtas atšķirības, kas izriet no starpības starp mātesuzņēmuma konsolidēto finanšu pārskatu uzrādīšanas valūtu un ārvalstu darbības funkcionālo valūtu;
 - ii) ja ārvalstu darbība ir netiešā mātesuzņēmuma turējumā, tad vai nu apdrošinātais risks var ietvert tikai ārvalstu valūtas atšķirības, kas izriet no funkcionālo valūtu starpības starp ārvalstu darbību un tā tiešā mātesuzņēmuma, vai arī apdrošinātais risks var ietvert arī ārvalstu valūtas atšķirības starp ārvalstu darbības un jebkura starpposma mātesuzņēmuma vai galīgā mātesuzņēmuma funkcionālās valūtas (t. i., vai tas, ka neto ieguldījums ārvalstu darbībās tiek turēts ar starpposma mātesuzņēmuma starpniecību, ietekmē galīgā mātesuzņēmuma ekonomisko risku);
 - b) *kas koncernā var būt riska ierobežošanas instrumenta turētājs:*
 - i) vai nu attiecināma riska ierobežošanas uzskaites attiecība var tikt noteikta tikai tad, ja uzņēmums, kas apdrošina savu neto ieguldījumu, piedalās riska ierobežošanas instrumenta izmantošanā, vai arī jebkurš koncerna uzņēmums neatkarīgi no tā funkcionālās valūtas var būt riska ierobežošanas instrumenta turētājs;
 - ii) vai riska ierobežošanas instrumenta veids (atvasināts vai neatvasināts) vai konsolidācijas metode ietekmē riska ierobežošanas efektivitātes novērtējumu;
 - c) *kādas summas ir jāpārklasificē no pašu kapitāla uz peļņu vai zaudējumiem kā pārklasificēšanas korekcija ārvalstu darbības izbeigšanas gadījumā:*
 - i) ja tiek izbeigta ārvalstu darbība, kas bijusi nodrošināta pret risku, kāda summa no mātesuzņēmuma ārvalstu valūtas pārreķināšanas rezerves attiecībā uz riska ierobežošanas instrumentu un attiecībā uz konkrēto ārvalstu darbību ir jāpārklasificē no pašu kapitāla uz peļņu vai zaudējumiem mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos;
 - ii) vai konsolidācijas metode ietekmē to summu noteikšanu, kuras jāpārklasificē no pašu kapitāla uz peļņu vai zaudējumiem.

VIENPRĀTĪBA

Ierobežotā riska veids un tā pret risku nodrošinātā posteņa summa, kurai var noteikt riska ierobežošanas attiecību

- 10 Riska ierobežošanas uzskaiti var piemērot tikai ārvalstu valūtas atšķirībām starp ārvalstu darbības funkcionālo valūtu un mātesuzņēmuma funkcionālo valūtu.
- 11 To ārvalstu valūtas risku ierobežošanā, kuri izriet no neto ieguldījuma ārvalstu darbībā, pret risku nodrošinātais postenis var būt neto aktīvu summa, kas ir vienāda ar ārvalstu darbības neto aktīvu uzskaites vērtību, kas norādīta mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos, vai mazāka par to. To ārvalstu darbības neto aktīvu uzskaites vērtība, kuras var noteikt kā pret risku nodrošināto posteni mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos, ir atkarīga no tā, vai kāds ārvalstu darbības zemāka līmeņa mātesuzņēmums ir piemērojis riska ierobežošanas uzskaiti visiem attiecīgās ārvalstu darbības neto aktīviem vai to daļai un vai uzskaitē ir atspoguļota mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos.
- 12 Ierobežoto risku var noteikt kā ārvalstu valūtas risku, kas izriet no starpības starp ārvalstu darbības funkcionālo valūtu un konkrētās ārvalstu darbības jebkura mātesuzņēmuma (tiešā, starpposma vai galīgā mātesuzņēmuma) funkcionālo valūtu. Tas, ka neto ieguldījums ir turējumā ar starpposma mātesuzņēmuma starpniecību, neietekmē tā ekonomiskā riska veidu, kas galīgajam mātesuzņēmumam rodas no ārvalstu valūtas riska.
- 13 Ārvalstu valūtas riskam, kas izriet no neto ieguldījuma ārvalstu darbībā, riska ierobežošanas uzskaiti konsolidētajos finanšu pārskatos var piemērot tikai vienreiz. Tāpēc, ja vienus un tos pašus ārvalstu darbības neto aktīvus pret vienu un to pašu risku nodrošina vairāk nekā viens koncerna mātesuzņēmums (piemēram, gan tiešais, gan netiešais mātesuzņēmums), tikai vienai riska ierobežošanas attiecībai var piemērot riska ierobežošanas uzskaiti galīgā mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos. Riska ierobežošanas attiecība, ko viens mātesuzņēmums noteicis savos konsolidētajos finanšu pārskatos, nav jāievēro citai augstāka līmeņa mātesuzņēmuma vienībai. Tomēr, ja to neievēro cita augstāka līmeņa mātesuzņēmuma vienība, riska ierobežošanas uzskaitē, ko piemērojis zemāka līmeņa mātesuzņēmums, ir jāapvērš, pirms tiek atzīta augstāka līmeņa mātesuzņēmuma riska ierobežošanas uzskaitē.

Kas var būt riska ierobežošanas instrumenta turētājs?

- 14 Atvasinātu vai neatvasinātu instrumentu (vai atvasinātu vai neatvasinātu instrumentu apvienojumu) var noteikt kā riska ierobežošanas instrumentu neto ieguldījumu ārvalstu darbībā riska ierobežošanā. Riska ierobežošanas instrument(-i) var būt jebkura koncerna uzņēmuma vai uzņēmumu turējumā (izņemot ārvalstu darbību, kas pati tiek nodrošināta pret risku), kamēr tiek ievērotas noteikšanas, dokumentēšanas un efektivitātes prasības, kas minētas 39. SGS 88. punktā un attiecas uz neto ieguldījumu riska ierobežošanu. Koncerna riska ierobežošanas stratēģijai ir jābūt īpaši skaidri dokumentētai, jo dažādos koncerna līmeņos ir iespējami atšķirīgi noteikšanas veidi.
- 15 Lai novērtētu efektivitāti, riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņas attiecībā uz ārvalstu valūtas kursa risku aprēķina saskaņā ar riska ierobežošanas uzskaites dokumentāciju, pamatojoties uz tā mātesuzņēmuma funkcionālo valūtu, attiecībā pret kura funkcionālo vērtību tiek novērtēts ierobežotais risks. Atkarībā no tā, kas ir riska ierobežošanas instrumenta turētājs, riska ierobežošanas uzskaites neveikšanas gadījumā vērtības kopējās izmaiņas varētu tikt atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā, citos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, vai abējādi. Tomēr efektivitātes novērtējumu neietekmē tas, vai riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņas ir atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā vai citos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Piemērojot riska ierobežošanas uzskaiti, izmaiņu kopējo efektīvo daļu iekļauj citos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Efektivitātes novērtējumu neietekmē ne tas, vai riska ierobežošanas instruments ir atvasināts vai neatvasināts instruments, ne arī konsolidācijas metode.

Pret risku nodrošinātas ārvalstu darbības izbeigšana

- 16 Ja tiek izbeigta pret risku nodrošināta ārvalstu darbība, summa, kas pārklasificēta par peļņu vai zaudējumiem kā pārklasificēšanas korekcija no ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezerves mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos attiecībā uz riska ierobežošanas instrumentu, ir summa, kas jāidentificē saskaņā ar 39. SGS 102. punktu. Konkrētā summa ir uzkrātā peļņa vai zaudējumi no riska ierobežošanas instrumenta, kas ir noteikts kā efektīva riska ierobežošana.
- 17 Summa, kas pārklasificēta par peļņu vai zaudējumiem no ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezerves mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos attiecībā uz neto ieguldījumu konkrētajā ārvalstu darbībā saskaņā ar 21. SGS 48. punktu, ir summa, kas ir iekļauta šī mātesuzņēmuma ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezervē attiecībā uz konkrēto ārvalstu darbību. Galīgā mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos neto kopsummu, kas atzīta ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezervē attiecībā uz visām ārvalstu darbībām, neietekmē konsolidācijas metode. Tomēr tas, vai galīgais mātesuzņēmums izmanto tiešas vai pakāpeniskas konsolidācijas metodi ⁽¹⁾, var ietekmēt summu, kas iekļauta tā ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezervē attiecībā uz atsevišķu darbību ārvalstīs. Ja izmanto pakāpeniskas konsolidācijas metodi, par peļņu vai zaudējumiem var tikt pārklasificēta summa, kas atšķiras no tās, kura izmantota riska ierobežošanas efektivitātes noteikšanai. Šo starpību var novērst, nosakot summu, kas attiecas uz konkrēto ārvalstu darbību un kas būtu radusies, ja būtu izmantota tiešās konsolidācijas metode. Šādu korekciju neparedz 21. SGS, tomēr tā ir joma, kurā noteiktā grāmatvedības politika ir pastāvīgi jāievēro attiecībā uz visiem neto ieguldījumiem.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

- 18 Uzņēmums piemēro šo interpretāciju gada periodiem, kuri sākas 2008. gada 1. oktobrī vai pēc šā datuma. Ir atļauts sākt standarta piemērošanu agrāk. Ja uzņēmums šo interpretāciju piemēro pārskata periodam, kurš sākas pirms 2008. gada 1. oktobra, tas šo faktu norāda.

PĀREJA

- 19 8. SGS nosaka, kā uzņēmumam ir jāpiemēro izmaiņas grāmatvedības politikā, kas rodas no interpretācijas sākotnējās ieviešanas. Pirmoreiz piemērojot šo interpretāciju, uzņēmumam šīs prasības nav jāievēro. Ja uzņēmums ir noteicis riska ierobežošanas instrumentu kā neto ieguldījuma riska ierobežotāju, bet riska ierobežošana neatbilst šajā interpretācijā noteiktajam riska ierobežošanas uzskaites prasībām, uzņēmums piemēro 39. SGS, lai retrospektīvi pārtrauktu šādu riska ierobežošanas uzskaiti.

⁽¹⁾ Tiešā metode ir konsolidācijas metode, kuru izmantojot, ārvalstu darbības finanšu pārskati tiek tieši pārrēķināti galīgā mātesuzņēmuma funkcionālajā valūtā. Pakāpenības metode ir konsolidācijas metode, kuru izmantojot, ārvalstu darbības finanšu pārskati vispirms tiek pārrēķināti jebkura(-u) starpposma mātesuzņēmuma(-u) funkcionālajā valūtā un pēc tam pārrēķināti galīgā mātesuzņēmuma funkcionālajā valūtā (vai uzrādīšanas valūtā, ja tā atšķiras).

Pielikums

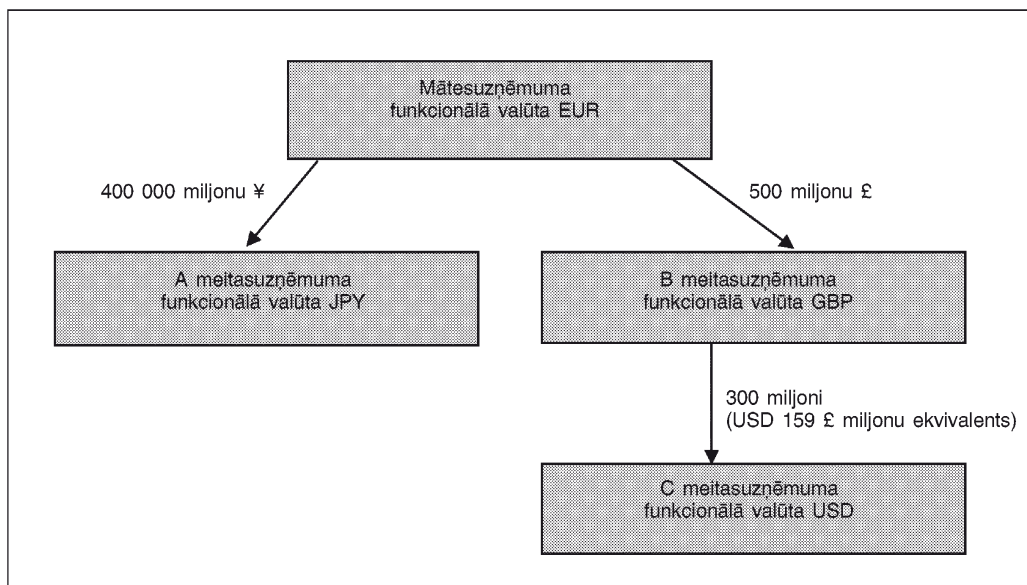
Piemērošanas norādījumi

Šis pielikums ir neatņemama interpretācijas sastāvdaļa.

AG1 Šajā pielikumā ir izklāstīta interpretācijas piemērošana, izmantojot turpmāk norādīto korporatīvo struktūru. Raksturotās riska ierobežošanas attiecības visos gadījumos tiek pārbaudītas attiecībā uz efektivitāti saskaņā ar 39. SGS, lai gan šāda pārbaude šajā pielikumā nav aprakstīta. Mātesuzņēmums, kas ir galīgais mātesuzņēmums, iesniedz savus konsolidētos finanšu pārskatus savā funkcionālajā eiro valūtā (EUR). Katrs no meitasuzņēmumiem ir pilnībā piederošs. Mātesuzņēmuma 500 miljonu sterliņu mārciņu neto ieguldījums B meitasuzņēmumā (funkcionālā valūta ir sterliņu mārciņas (GBP)) ietver B meitasuzņēmuma 159 miljonu sterliņu mārciņu ekvivalentu 300 miljonu ASV dolāru neto ieguldījumā C meitasuzņēmumā (funkcionālā valūta ir ASV dolāri (USD)). Citiem vārdiem sakot, B meitasuzņēmuma neto aktīvi, kas nav tā ieguldījums C meitasuzņēmumā, ir 341 miljons sterliņu mārciņu.

Tā ierobežotā riska veids, attiecībā uz kuru var noteikt riska ierobežošanas attiecību (10.–13. punkts)

AG2 Mātesuzņēmums var nodrošināt savus neto ieguldījumus A, B vai C meitasuzņēmumā pret ārvalstu valūtas kursa risku starp to attiecīgajām funkcionālajām valūtām (Japānas jēna (JPY), sterliņu mārciņa un ASV dolāri) un eiro. Turklāt mātesuzņēmums var ierobežot USD/GBP ārvalstu valūtas kursa risku starp B un C meitasuzņēmuma funkcionālajām valūtām. B meitasuzņēmums savos konsolidētajos finanšu pārskatos var nodrošināt savus neto ieguldījumus C meitasuzņēmumā pret ārvalstu valūtas maiņas risku starp to funkcionālajām valūtām – ASV dolāriem un sterliņu mārciņām. Turpmāk norādītajos piemēros noteiktais risks ir pašreizējā valūtas kursa risks, jo riska ierobežošanas instrumenti nav atvasinātie instrumenti. Ja riska ierobežošanas instrumenti būtu nākotnes līgumi, mātesuzņēmums varētu noteikt nākotnes ārvalstu valūtas kursa risku.



Pret risku nodrošinātā posteņa summa, kurai var noteikt riska ierobežošanas attiecību (10.–13. punkts)

AG3 Mātesuzņēmums vēlas ierobežot savu neto ieguldījumu C meitasuzņēmumā ārvalstu valūtas kursa risku. Pieņemsim, ka A meitasuzņēmumam ir ārējais aizņēmums 300 miljonu ASV dolāru apmērā. A meitasuzņēmuma neto aktīvi pārskata perioda sākumā ir 400 000 miljoni jēnu, ieskaitot ieņēmumus no ārējā aizņēmuma, kura apjoms ir 300 miljoni ASV dolāru.

AG4 Pret risku nodrošinātais postenis var būt neto aktīvu summa, kas ir līdzvērtīga C meitasuzņēmumā ieguldīto mātesuzņēmuma neto ieguldījumu uzskaites vērtībai (300 miljoni dolāru) tā konsolidētajos finanšu pārskatos. Mātesuzņēmums savos konsolidētajos finanšu pārskatos 300 miljonu dolāru ārējo aizņēmumu A meitasuzņēmumā var noteikt kā tā EUR/USD pašreizējā valūtas kursa riska ierobežošanu, kas saistīts ar tā neto ieguldījumiem C meitasuzņēmuma 300 miljonu dolāru neto aktīvos. Šādā gadījumā gan EUR/USD ārvalstu valūtas kursu starpība 300 miljonu dolāru ārējā aizņēmumā A meitasuzņēmumā, gan EUR/USD ārvalstu valūtas kursu starpība 300 miljonu dolāru neto ieguldījumā C meitasuzņēmumā ir iekļauta ārvalstu valūtas pārreķināšanas rezervē mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos pēc riska ierobežošanas uzskaites piemērošanas.

AG5 Ja riska ierobežošanas uzskaitē nav veikta, EUR/USD ārvalstu valūtas kursa kopējā starpība 300 miljonu dolāru ārējā aizņēmumā A meitasuzņēmumā tiek atzīta mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos šādi:

— USD/JPY pašreizējā valūtas kursa izmaiņas, kas pārrēķinātas eiro, peļņā vai zaudējumos, un

— JPY/EUR pašreizējā valūtas kursa izmaiņas citos ienākumos.

Tā vietā, lai veiktu noteikšanu, kas paredzēta AG4. punktā, mātesuzņēmums savos konsolidētajos finanšu pārskatos var noteikt 300 miljonu dolāru ārējo aizņēmumu A meitasuzņēmumā kā ierobežošanu GBP/USD pašreizējā valūtas kursa riskam starp C un B meitasuzņēmumu. Šādā gadījumā USD/EUR ārvalstu valūtas kopējā starpība 300 miljonu dolāru ārējā aizņēmumā A meitasuzņēmumā tiek atzīta mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos šādi:

— GBP/USD pašreizējā valūtas kursa izmaiņas ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezervē, kas attiecas uz C meitasuzņēmumu;

— GBP/JPY pašreizējā valūtas kursa riska izmaiņas, kas pārrēķinātas eiro, peļņā vai zaudējumos, un

— JPY/EUR pašreizējā valūtas kursa izmaiņas citos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

AG6 Mātesuzņēmums nevar noteikt 300 miljonu dolāru ārējo aizņēmumu A meitasuzņēmumā kā riska ierobežošanu gan EUR/USD pašreizējā valūtas kursa riskam, gan GBP/USD pašreizējā valūtas kursa riskam savos konsolidētajos finanšu pārskatos. Ar vienu ierobežošanas instrumentu vienu un to pašu noteikto risku var ierobežot tikai vienreiz. B meitasuzņēmums nevar piemērot riska ierobežošanas uzskaiti savos konsolidētajos finanšu pārskatos, jo riska ierobežošanas instrumenta turējums ir ārpus koncerna, kas ietver B un C meitasuzņēmumu.

Kas koncernā var būt riska ierobežošanas instrumenta turētājs (14. un 15. punkts)?

AG7 Kā norādīts AG5. punktā, vērtības kopējās izmaiņas attiecībā uz ārvalstu valūtas kursa risku, kas izriet no 300 miljonu dolāru ārējā aizņēmuma A meitasuzņēmumā, uzrāda gan peļņā vai zaudējumos (USD/JPY tagadnes maiņas kursa risks), gan citos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā (EUR/JPY tagadnes maiņas kursa risks) mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos, ja nav veikta riska ierobežošanas uzskaitē. Abas summas iekļauj, lai novērtētu AG4. punktā noteiktās riska ierobežošanas efektivitāti, jo gan riska ierobežošanas instrumenta, gan nodrošinātā posteņa vērtības izmaiņas aprēķina saskaņā ar riska ierobežošanas dokumentāciju, pamatojoties uz mātesuzņēmuma eiro funkcionālo valūtu attiecībā pret C meitasuzņēmuma ASV dolāru funkcionālo valūtu. Konsolidācijas metode (t. i., tiešā metode vai pakāpenības metode) neietekmē riska ierobežošanas efektivitātes novērtējumu.

Summas, kas pārklasificētas par peļņu vai zaudējumiem, izbeidzot ārvalstu darbību (16. un 17. punkts)

AG8 Ja tiek izbeigta C meitasuzņēmuma darbība, summas, kas pārklasificētas par peļņu vai zaudējumiem mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos no tā ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezerves (ĀVPR), ir:

a) attiecībā uz 300 miljonu dolāru ārējo aizņēmumu A meitasuzņēmumā – summa, kas jāidentificē saskaņā ar 39. SGS, t. i., vērtības kopējās izmaiņas attiecībā uz ārvalstu valūtas kursa risku, kas atzīts citos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā riska ierobežošanas efektīvā daļa, un

b) attiecībā uz 300 miljonu dolāru neto ieguldījumu C meitasuzņēmumā – summa, kas noteikta, izmantojot uzņēmuma konsolidācijas metodi. Ja mātesuzņēmums izmanto tiešo metodi, tā ĀVPR attiecībā uz C meitasuzņēmumu nosaka tieši pēc EUR/USD ārvalstu valūtas kursa. Ja mātesuzņēmums izmanto pakāpenības metodi, tā ĀVPR attiecībā uz C meitasuzņēmumu nosaka pēc ĀVPR, ko B meitasuzņēmums atzinis, atspoguļojot GBP/USD ārvalstu valūtas kursu, kas pārrēķināts mātesuzņēmuma funkcionālajā valūtā, izmantojot EUR/GBP ārvalstu valūtas kursu. Ja mātesuzņēmums iepriekšējos periodos ir izmantojis konsolidācijā pakāpenības metodi, tas nenozīmē, ka tam ĀVPR summa, kas jāpārklasificē, kad tas pārtrauc C meitasuzņēmuma darbību, ir jānosaka vienāda ar summu, ko tas būtu atzinis, ja tas vienmēr būtu izmantojis tiešo metodi, saskaņā ar tā grāmatvedības politiku.

Vairāk nekā vienas ārvalstu darbības nodrošināšana pret risku (11., 13. un 15. punkts)

AG9 Turpmāk sniegtajos piemēros ir norādīts, ka mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos risks, ko var apdrošināt, vienmēr ir risks starp tā funkcionālo valūtu (eiro) un B un C meitasuzņēmumu funkcionālo valūtu. Neatkarīgi no tā, kā ir noteikti riska ierobežojumi, maksimālā summa, kas var būt efektīvais riska ierobežojums, kurš iekļaujams ārvalstu valūtas pārreķināšanas rezervē mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos, kad pret risku tiek nodrošinātas abas ārvalstu darbības, ir 300 miljoni dolāru EUR/USD riskam un 341 miljons sterliņu mārciņu EUR/GBP riskam. Citas vērtības izmaiņas, kas radušās ārvalstu valūtas kursa izmaiņu dēļ, tiek iekļautas mātesuzņēmuma konsolidētajā peļņā vai zaudējumos. Protams, ka mātesuzņēmumam būtu iespēja noteikt 300 miljonus dolāru tikai USD/GBP pašreizējā valūtas kursa izmaiņām vai 500 miljonus sterliņu mārciņu tikai GBP/EUR pašreizējā valūtas kursa izmaiņām.

Mātesuzņēmuma turējumā ir gan USD, gan GBP riska ierobežošanas instrumenti

AG10 Mātesuzņēmums var vēlēties apdrošināt ārvalstu valūtas risku attiecībā uz saviem neto ieguldījumiem B meitasuzņēmumā un C meitasuzņēmumā. Pieņemsim, ka mātesuzņēmuma turējumā ir atbilstoši riska ierobežošanas instrumenti, kas norādīti ASV dolāros un sterliņu mārciņās un ko tas varētu noteikt kā nodrošinājumu saviem neto ieguldījumiem B un C meitasuzņēmumā. Apzīmējumi, ko mātesuzņēmums var norādīt savos konsolidētajos finanšu pārskatos, ir šādi, bet ne tikai:

- a) 300 miljonu dolāru riska ierobežošanas instruments, kas noteikts kā nodrošinājums 300 miljonu dolāru neto ieguldījumiem C meitasuzņēmumā, un tad risks ir tagadnes valūtas kursa risks (EUR/USD) starp mātesuzņēmumu un C meitasuzņēmumu, un līdz 341 miljonam sterliņu mārciņu riska ierobežošanas instruments, kas noteikts kā nodrošinājums 341 miljonam sterliņu mārciņu neto ieguldījumiem B meitasuzņēmumā, un tad risks ir tagadnes valūtas kursa risks (EUR/GBP) starp mātesuzņēmumu un B meitasuzņēmumu;
- b) 300 miljonu dolāru riska ierobežošanas instruments, kas noteikts kā nodrošinājums 300 miljonu dolāru neto ieguldījumiem C meitasuzņēmumā, un tad risks ir tagadnes valūtas kursa risks (GBP/USD) starp B un C meitasuzņēmumu, un līdz 500 miljoniem sterliņu mārciņu riska ierobežošanas instruments, kas noteikts kā nodrošinājums 500 miljoniem sterliņu mārciņu neto ieguldījumiem B meitasuzņēmumā, un tad risks ir tagadnes valūtas kursa risks (EUR/GBP) starp mātesuzņēmumu un B meitasuzņēmumu.

AG11 EUR/USD risks no mātesuzņēmuma neto ieguldījumiem C meitasuzņēmumā ir citāds nekā EUR/GBP risks no mātesuzņēmuma neto ieguldījumiem B meitasuzņēmumā. Tomēr AG10. punkta (a) apakšpunktā minētajā gadījumā mātesuzņēmums, nosakot savā turējumā esošo USD riska ierobežošanas instrumentu, jau ir pilnībā ierobežojis EUR/USD risku no saviem neto ieguldījumiem C meitasuzņēmumā. Ja mātesuzņēmums arī savā turējumā esošo GBP instrumentu būtu noteicis kā nodrošinājumu pret risku saviem 500 miljonu sterliņu mārciņu neto ieguldījumiem B meitasuzņēmumā, 159 miljoni sterliņu mārciņu no šādiem neto ieguldījumiem, kas ir tā USD neto ieguldījumu ekvivalents GBP C meitasuzņēmumā, tiktu apdrošināti divreiz pret GBP/EUR risku mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos.

AG12 AG10. punkta (b) apakšpunktā minētajā gadījumā, ja mātesuzņēmums ierobežoto risku nosaka kā tagadnes valūtas kursa risku (GBP/USD) starp B un C meitasuzņēmumu, tad tikai GBP/USD daļu no tā 300 miljonu dolāru riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņām iekļauj mātesuzņēmuma ārvalstu valūtas pārreķināšanas rezervē, kas attiecas uz C meitasuzņēmumu. Pārējās izmaiņas (159 miljonu sterliņu mārciņu GBP/EUR izmaiņu ekvivalents) tiek iekļautas mātesuzņēmuma konsolidētajā peļņā vai zaudējumos, kā noteikts AG5. punktā. Tā kā USD/GBP riska noteikšanā starp B un C meitasuzņēmumiem neiekļauj GBP/EUR risku, mātesuzņēmums var arī uzrādīt līdz 500 miljoniem sterliņu mārciņu no saviem neto ieguldījumiem B meitasuzņēmumā, un risks ir tagadnes valūtas kursa risks (GBP/EUR) starp mātesuzņēmumu un B meitasuzņēmumu.

B meitasuzņēmuma turējumā ir USD riska ierobežošanas instrumenti

AG13 Pieņemsim, ka B meitasuzņēmuma turējumā ir 300 miljonu dolāru ārējais parāds, par kuru iegūtie ieņēmumi mātesuzņēmumam ar starpuzņēmumu aizņēmumu ir nodoti sterliņu mārciņās. Tā kā gan B meitasuzņēmuma aktīvi, gan saistības ir palielinājušies par 159 miljoniem sterliņu mārciņu, tā neto aktīvi nemainās. B meitasuzņēmums varētu noteikt ārējo parādu kā nodrošinājumu pret GBP/USD risku saviem neto ieguldījumiem C meitasuzņēmumā savos konsolidētajos finanšu pārskatos. Mātesuzņēmums varētu saglabāt B meitasuzņēmuma veikto šāda riska ierobežojuma noteikšanu kā nodrošinājumu tā 300 miljonu dolāru neto ieguldījumiem C meitasuzņēmumā attiecībā uz GBP/USD risku (sk. 13. punktu), un mātesuzņēmums varētu noteikt savā turējumā esošo GBP riska ierobežošanas instrumentu kā nodrošinājumu visiem saviem 500 miljonu sterliņu mārciņu neto ieguldījumiem B meitasuzņēmumā. Pirmais nodrošinājums, ko noteicis B meitasuzņēmums, tiktu novērtēts, pamatojoties uz B meitasuzņēmuma funkcionālo valūtu (sterliņu mārciņām), un otrais nodrošinājums, ko noteicis mātesuzņēmums, tiktu novērtēts, pamatojoties uz mātesuzņēmuma funkcionālo valūtu (eiro). Šādā gadījumā mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos ar USD riska ierobežošanas instrumentu C meitasuzņēmumā no mātesuzņēmuma neto ieguldījumiem ir ierobežots tikai GBP/USD risks, nevis viss EUR/USD risks. Tāpēc visu EUR/GBP risku no mātesuzņēmuma 500 miljonu sterliņu mārciņu neto ieguldījumiem B meitasuzņēmumā var ierobežot mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos.

AG14 Tomēr jāizvērtē arī uzskaitē par mātesuzņēmuma 159 miljonu sterliņu mārciņu aizņēmumu, kas maksājams B meitasuzņēmumam. Ja mātesuzņēmuma aizņēmumu, kas jāatmaksā, neuzskata par daļu no tā neto ieguldījumiem B meitasuzņēmumā, jo tas neatbilst 21. SGS 15. punktā noteiktajiem nosacījumiem, GBP/EUR ārvalstu valūtas starpība, kas izriet no tās pārrēķināšanas, ir jāiekļauj mātesuzņēmuma konsolidētajā peļņā vai zaudējumos. Ja 159 miljonu sterliņu mārciņu aizņēmumu, kas jāatmaksā B meitasuzņēmumam, uzskata par daļu no mātesuzņēmuma neto ieguldījumiem, šie neto ieguldījumi ir tikai 341 miljons sterliņu mārciņu un summa, ko mātesuzņēmums varētu noteikt kā nodrošināto posteni GBP/EUR riskam, attiecīgi samazinās no 500 miljoniem sterliņu mārciņu līdz 341 miljonam sterliņu mārciņu.

AG15 Ja mātesuzņēmums ir apvērsis B meitasuzņēmuma noteikto riska ierobežošanas attiecību, mātesuzņēmums B meitasuzņēmuma turējumā esošo 300 miljonu dolāru ārējo aizņēmumu var noteikt kā nodrošinājumu saviem 300 miljonu dolāru neto ieguldījumiem C meitasuzņēmumā attiecībā uz EUR/USD risku un savā turējumā esošo GBP riska ierobežošanas instrumentu var noteikt kā nodrošinājumu tikai līdz 341 miljonam sterliņu mārciņu no neto ieguldījumiem B meitasuzņēmumā. Šādā gadījumā abu nodrošinājumu efektivitāti aprēķina, pamatojoties uz mātesuzņēmuma funkcionālo valūtu (eiro). Attiecīgi gan B meitasuzņēmuma turējumā esošā ārējā aizņēmuma USD/GBP vērtības izmaiņas, gan B meitasuzņēmumam maksājamā mātesuzņēmuma aizņēmuma GBP/EUR vērtības izmaiņas (USD/EUR kopsummas ekvivalents) iekļauj ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezervē mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos. Tā kā mātesuzņēmums jau ir pilnībā apdrošinājis EUR/USD risku no saviem neto ieguldījumiem C meitasuzņēmumā, tas EUR/GBP riskam no saviem neto ieguldījumiem B meitasuzņēmumā var apdrošināt tikai līdz 341 miljonam sterliņu mārciņu.
